

Szülői értekezéslet.

Minden nevelő nagyon jól tudja, hogy a gyermek lelkéhez egyetlen út vezet: a bizalom. A bizalom, amely kitárja a gyermek lelkét a szülő, nevelő előtt, a bizalom a gyermek hite mindabban, amit szülőjétől, nevelőjétől hall, lát, a bizalom az odaadás, az a feltétlen alárendelés a szülői, nevelői vezetésnek, és az a szeretet, mely sugalmazza a gyermek érzelmi világát, végül a bizalom maga a cselekvés, mert ez befolyásolja a gyermek akarati tevékenységét, sőt maga a lelkiismeret, mely egyetemes irányító erővé lesz a gyermekben.

A gyermek, nevelendő bizalma a nevelés alapja, nagy erkölcsi érték, ami nélkül nincs erkölcsi nevelői hatás, nélküle kisiklik a gyermek a szülő, nevelő kezéből, s más, sokszor rossz hatások rabjává lesz, melyek jellemét tönkretelhetik. Szóval a gyermekben felkeltett bizalom a nevelés legfontosabb lelki tényezője.

Mégis, hányszor látjuk, hogy gyermek és szülő, gyermek és nevelő milyen bizalmatlanul állanak egymással szemben.

Feladatunk az tehát, rámutatnunk arra, hogyan szerezheti meg a szülő gyermeke bizalmát, akit nevelni akar, s ha már megszerezte, hogyan tarthatja is meg azt?

A bizalomkeltés már az első fokon is bizonyos hatások eredménye. Ezen hatások tisztán élettaniak: az édesanya táplálja csecsemőjét, az atyja cukrot stb. ad neki, dajkálja. A gyermek tehát valamit köszönhet szülőinek, ezért érez bizalmat irántuk. Nagy utat kell megtennünk addig, míg a gyermek ellenszolgáltatás nélkül, helyesebben anyagi ellenszolgáltatás nélkül is bizalommal viseltetik szülőivel szemben.

Ennek útja a következő. Mikor a gyermek már gondolkodni kezd, észreveszi, hogy csak szüleitől remélheti kívánságainak teljesítését. Ezért van az, hogy az egészen kis gyermek még csak szülei bízika. A későbbi fejlődés során, amikor megismerkedik rokonokkal, szomszédokkal, mások iránt is több-kevesebb bizalmat érez mindaddig, míg egyetlen egyszer nem csalódik bennük. Különösen azok iránt érez azonnal bizalmat, akik vidám arccal közelednek feléje. A rideg arcától megrettennek, visszahúzódnak. Ez a gyermeki tulajdonság arra int bennünket, hogy a gyermek egyéniségénél fogva szereti az örömet okozó dolgokat, az olyanokat, melyek benne az élet örömét fokozzák.

Ne nézzünk hát haragos arccal a gyermekre, ne éreztessük vele bajainkat, küzdelmeinket, szomorúságunkat. A szülő, nevelő — amikor gyermekéhez közelít —, úzze el lelkéből az élet borúját, szomorúságait, legyen tele lelke mindig örömmel, derűvel, a vidámság melegével, arcáról a vidám élet derűje sugározzék a gyermekre. Ez az első és legfontosabb teendő.

Előbb az öröm s csak lassan tágítsuk ki ismeretei és érzelmei körét. Ne erőszakos ugrásokkal tanítsuk meg a gyermeket arra, hogy az élet bizony nem játék, hanem harc, sokszor iргalmatlan küzdelem, szenvedés. Meg kell ismernie a gyermeknek ezt is, hiszen az életre készítjük elő s baj volna, ha egyszer majd magárahagyottan dőbbsenre rá arra, hogy — becsaptuk, hamis képet adtunk neki az életről. Ez az étellel való megismerkedés azonban fokozatos és lassú menetű legyen, párhuzamosan haladjon a gyermek szerzett tapasztalataival, szellemének kifejlődésével. És mennyi alkalom kínálkozik arra, hogy a gyermekkel megláttassuk az élet igazi arcát, de ennél többet is, hogyan készüljön fel erre a harcra!

Az a tekintély, melynek alapja a félelem s eszköze a büntetés, nem tud bizalmat kelteni a gyermekben s nem lesz képes nevelői hatásokra sem. Ne legyen tehát gyermekéhez durva a szülő, mert amilyen káros az úgynevezett majomszeretet, amely akkor is a gyermek hasznát nézi, amikor az tulajdonképpen már kárára van, éppen olyan káros a szigorral, fenytéssel való nevelés is. Aki haragból ver, az bosszúállónak látszik. Már pedig a gyermeknek sohasem szabad azt látnia, hogy szülei, nevelői bosszúból fenytik. Vegye a büntetést olyan kellemetlen következménynek, amely szükségszerűen követi a bűnt, a vétket, a fegyelmetlenséget, de annak egyenes arányában! Vajjon van-e olyan orvos, aki indulattal közelít betegéhez? Legyen meggondolt és megfontolt a szülő minden cselekedete gyermekével szemben. Ha pedig hirtelen természetű, indulatos, akkor aludjon egyet, mielőtt a büntetést kiszabná.

Még az igazságtalan büntetésnél is nagyobb bűn a szülők részéről, ha nem elégszenek meg azzal, hogy gyermeküket megbüntették, hanem annak kiállása után is haragot tartanak velük. Nem azt mondjuk, ne büntesse a szülő gyermekét, ha az elkerülhetetlen, azt sem, hogy megfelelő alkalommal ne mutasson szigort gyermekével szemben, de arról, hogy legyen a szülő gyermekével mértéktartó a szigorúságban is, legyen híggadt s ne ragadtassa el magát ok nélkül. A gyermek szülőjében ne a könyörtelenül ítélő bírót lássa, akinek korlátlan joga van fölötte, érezze a gyermek azt, hogy hatalma, tekintélye van fölötte, de ennek alapja a szeretet és az erkölcsi magasabbrendűség. A gyermek szülőiben támaszát, gyámolítóit lássa, akik őt megértik s igazságosan irányítják a helyes útra, akik tökéletesíteni akarják őt és tévelygéseieért büntetik is, szigorúak is tudnak lenni, ha erre rászolgált, de viszont dicsérni is tudnak, meglátnak és elismernek mindent, amit jól, helyesen cselekedett.

Ez a bánásmód szerzi meg a szülők számára az igazi bizalmat, s ha ezt megszerezték, már csak arra vigyázzanak, hogy azt megtartva, gyermekünket emberebb emberré, magyarrabb magyarrá neveljék!